

Hiilineutraali Uusimaa 2030: ilmastotavoitteen tiukentaminen ja kuntien ilmastotyön tukeminen sekä kiertotalouden edistäminen Uudellamaalla

Kuntajohtajakokous 15.06.2022 § 24
37/00.04.06/2022

Uusimaa-ohjelman hyväksymisen ja siinä asetetun uuden ilmastotavoitteen myötä maakunnan ilmastotiekarttaa päivitetään vuoden 2022 aikana. Uudistettu ilmastolaki tulee toisessa vaiheessaan esittämään velvoitteita kunnille laatia ilmastosuunnitelmia. Uudenmaan liitto tukee kuntia tarjoamalla ilmastoratkaisijan palveluja toukokuun 2023 loppuun ympäristöministeriön rahoituksella toteutettavalla Silta-hankkeella. Tuki painottuu pienten ja keskisuurten kuntien ilmastotyön vauhdittamiseen. Pia Tynys ja Erik Nyroos esittelivät asian.

Tynys kertoi, että tavoitevuoden muutokseen vastataan pääosin vauhdittamalla ja tukemalla ilmastotyötä. Alueellisen ilmastotyön tavoitteena on saada lisää rahoitusta yhteistyöhankkeille, kehittää uusien innovaatioita TKI-yhteistyössä, vauhdittaa kestäviä investointeja, synnyttää uusia työpaikkoja ja tukea vihreää siirtymää. Yksityistä sektoria tullaan aktivoimaan vahvemmin mukaan triple helix -mallin mukaisesti. Liitto tukee osaltaan kuntien ilmastotyötä, jos se ei ole vielä käynnistynyt tai edistynyt pitkälle.

Silta-hankkeen ilmastoasiantuntija Nyroos esitteli hankkeen kunnille tarjoamia tukipalveluita, joita ovat mm. työpajat ja koulutukset ilmastoaiheista, tuki ilmasto-ohjelman luomiseen, päivittämiseen, toteuttamiseen ja seurantaan. Lisäksi tuetaan parhaiden käytäntöjen jakamista ja sovittamista kunnan vahvuuksiin nojautuen (lisänä Canemure-hankkeen tuki). Apua annetaan myös hankkeiden ideointiin- ja valmisteluun sekä yhteistyökuntien ja –kumppaneiden etsimiseen. Yleensäkin liiton ilmastotyössä lähdetään liikkeelle kuntien omista tarpeista. Esimerkkinä hän mainitsi Pornaisten, Siuntion ja Tuusulan kanssa käydyt tulokselliset keskustelut. Keskusteluissa pohdittiin keinoja hyödyntää Silta- hankkeelta saavaa tukea.

Lopuksi Tynys esitteli kiertotalouden edistämistä Uudellamaalla. Osana aluekehityskeskustelujen tavoitteita Uudellamaalla on lähdetty systemaattisesti edistämään Uudenmaan kiertotalouslaakso -avausta. Tavoitteena on laaja-alainen ekosysteemikehittämisen alusta kiertotalouden vauhdittamiseksi. Uudenmaan liitto valmistautuu liittymään ympäristöministeriön koordinoimaan kansalliseen kiertotalouden green deal –sopimukseen aluetason toimijana. Sopimusmenettely tukee kiertotalouslaakson toteuttamista ja kansallisen kiertotalousohjelman jalkauttamista Uudellamaalla. Tavoitteena on luoda yhteinen työskentelyprosessi, jossa tutkimuslaitokset tuottavat tutkimustiedon pohjalta skenaarion ja yhteistyössä ministeriöiden kanssa valmistellaan toimenpideohjelmia ja sitoumuksia. Tällä hetkellä on käynnissä ensimmäisen vaiheen sitoumusten haku. Mukaan haetaan kuntien lisäksi alueita, toimialoja ja yrityksiä. Ensimmäisen vaiheen sopimukset allekirjoitetaan kesäkuun aikana. Uudenmaan liitto allekirjoittaa oman liittymissopimuksensa kesäkuussa 2022. Se resursoidaan osaksi Uudenmaan kiertotalouslaakso -hanketta AKKE-rahoituksella rahoitettavaksi. Liittyminen kansalliseen green dealiin aluetoimijana tukee Uudenmaan kiertotalouslaakso-kehittämistyötä ja tarjoaa työkalun toimijoiden välillä käytävään neuvotteluun, sitouttamiseen, roolien

tunnistamiseen ja toimenpiteiden määrittelyyn. Uudenmaan kiertotalouslaakso olisi kiertotalouden yhteisö Uudellamaalla, joka toiminnallaan tavoittelee maailman kärkeä. Tavoitteena on luoda vahva brändi kiertotaloudelle.

Kuntajohtajat totesivat, että liitto on toteuttanut oikeita ilmastoasioita. Kysyttäessä heille kerrottiin, että kunnat pääsevät toimintaan mukaan yksinkertaisesti ottamalla suoraan yhteyttä liiton asiantuntijoihin. Lisäksi Eskelinen kertoi, että vähintään 35% ja käytännössä sitä enemmän liiton myöntämästä rahoituksesta on suunnattu hankkeisiin, jotka toteuttavat ilmastoon liittyviä toimia.

Ilmastolain täydennystä koskevan lausunnon määräaika pidettiin kesälomakausi huomioon ottaen niin kohtuuttomana, että se ei täytä hyvän lainvalmistelun kriteereitä. Lisäksi nähtiin, että siinä ollaan asettamassa velvoitteita, jotka voivat olla erityisesti pienemmille kunnille haasteellista toteuttaa. Uudenmaan liiton toivottiin valmistelevan lausuntopohjan.

Merkittiin esittely tiedoksi.